

Latweeschu Uwisēs.

Nr. augustas Geweschanas = Rummissiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 4. Zettortdeenā 28tā Janwara 1832.

La wezza Jurra wahrdi us fa-
weem brahteem.

Deews palihds, mihli brahti, weenas semmes
behrni!

Es jau fenn sawā prahā esinu wehlejees ar
jums farunnatees; tihk jums schahdas un tah-
das leetas isstahstih, un schahdu un tahdu sin-
nu un padohinu doht, kas ihsti derr juhs eelihg-
moht, un gudribu un labklahschanu pee jums
wairoht. Esinu dsihwojs zilweks; dauds fo pa-
faulē esinu redsejis un dsirdejis, un gribbetu ir
jums labprahht no sawas dsihwoschanas un pa-
faules gudribas kahdu labbumu darriht. Bet
Kurfemme leela; Latweeschu dauds; ne warr ar
wisseem faect. Tad man tā prahā schahwahs:
es peegahju pee teem zeenigeem kungeem Zelga-
wā, kas Uwisēs apgahda un faraksta, un luhdsu
tohs itt semnigi, tee gribbetu ir mannus mul-
ka = semneeka = wahrduš sawōs lappindōs celift
un drikkeht. Un winni man schehligi apfohli-
juschi, to darriht. Kad juhs nu Latweeschu
Uwisēs to wirrakstu redsefeet: „Wezzais Jur-
ris us saweem brahteem,“ tad lasscet to; tur
juhs ihstu drauga = wallodu atraddisect. Dauds
teizahs, juhsu draugi effoschi; bet es itt kà
jau juhsu brahtis, pee jums peestaigaju, juhs
sawās mahjās un nammōs apraugu, wissu
Deewa swehtibu wehleju, un rahdu, kà to
warr dabuht. Bet kà juhs man jo labbaki pa-
sichtut, tad es jums itt skaidri isstahstischi, kas
es tahds esinu.

Es esinu weena gohdiga semneeka behls; gan
daschadi man pasaulē klahjees. Wehl tahds
knehwelis biju, un fainneeka sohsus un zuhkas
ganniju, kad jau tehws un mahte nomirre. Kà
jau bahrsch tappu stumts no weenahm mah-
jahm us ohtrahm, no weena fainneeka us ohtru;

dauds kuhlenu, mas maisēs baudiju. Bet Deews
man tahdu rahmu dabbu dewis; labbi klaufsiju
fainneekam, sawus darbus pastrahdaju, kad
tappu rahts, kluffu zeetu, un gan daudsreis ar
affarinahm Deewu luhdsu. Kungi pahr man
eeshchlojahs. Biju brangs, mudrs sehns;
eenehme manni muischā, jauneem kungeem par
lustu. Tē nu kungu buhschanu itt skaidri isman-
niju, un deenestu ismahzijojs. Kad biju us-
audsis, wedde man kà fullaini lihds us sweeschahm
semnehm; tur es dauds brihmunus skattijojs,
wissadus zilwekus, wissadu dsihwoschanu un
buhshanu redseju. Tehwu semne atpakkat nah-
zis, saweem kungeem klaufsiju, kamehr wezs un
firms tappu. Tē nu man eedere muischā ruhmi,
pilnu maisiti un atlaide man no wisseem darbeem,
ka es nu sawā walkā un meerā warretu dsihwoht.
Bet, pee darbeem eeraddis buhdams, man ne
tikke ais pakscheem eet un flinkumu lahpiht; tad
es pats to no kungeem isluhdsohs, ka man ik-
neddel diwi reis us Zelgarwu jaeet, kungeem grah-
matas un Uwisēs no pastes atneft. Tā nu sawu
zellu staigadams, grahamatu kulli par plezzehm
apkahris, speekiti rohkā, man daschadas doh-
mas no Deewa un pasfaules leetahm prahā nahk.
Tahs nu wissas usrakstischi, jo bischkin arri
grahmatneeks esinu, un tahs tays Uwisēs drikke-
tas. Kam tihk, tas mannus wahrduš seemas
wakkarōs pee skalleem, jeb swehtdeenā, kad wag-
gare us darbu ne dsenn, saweem behrneem un
fainnei par lusti warr preekschā lassihht. Bet kam
ne tihk, tas lai aiskrasni schnahz, jeb us froh-
gu welkajs, parradinus kraht, kamehr no mah-
jahm tohp islifts, un baltais speeks rohkā ja-
nemn. Bet wissus gudrus zeenigus kungus
wezzais Jurris itt semnigi luhdsahs, tee ne grib-
betu dusmotees, ka winsch par rakstitaju usmet-
tahs, bet winna mulka = wahrduš par labbu

nemt, un apdohmabt, ka jau semneekam semnee-
ka prahst irr. —

Preeksch puffsobtru fimteem gad-
deem Kurseemmê wehl Raggana
fadedsinata!

Ne fenn man pasihstams Daktera = kungs wez-
zu teefas = grahmatu mihligi tappinaja, fo starp
eetruffuschahm lappahm fabirruschâ grahmatu-
schfirstâ melledams, bij atraddis. Man tudal
prahstâ schahwahs to muhsu Latweeschu Uwisès
eelift, lai dasch mahnutizzigs, kas Deewam-
schehl wehl kahdâ faktâ flehpjabs, noprastu, kah-
dâ nelaimê tee fluhst, kas ar wiltigu skaugu-
skohlahm pinnahs un wissadus pestelus un bleh-
nus dsenn, gan paschi tizzedami teem, gan arri
tikfai zittus zaur teem baididami un peefrahp-
dami. Scheem falku es par mahzibu scheit pa-
preeksch: ka wiffi tee kas to ta teiftu ragganu
pahr kurras sohdu ta minneta teefas = grahmata
dohd sinnu, kâ sawatneezi irr eefuhdsejuschi, irr
teescham, gan isfmeijami, gan noschehlojami
mulki apmahneti laudis bijuschi; — un ka ap-
gausta un noteesata wezza nabbdasene rahdahs
buht bijufi tahda, kas woi ar kahdahm nahwes-
sahlehm, fo pasinne, zittus apfahdeja, woi
ugguni ehkâs eelaide, woi leekutizzigus mulki-
schus ar schahdeem tahdeem pesteleem un ar wil-
tibu baidija, lai ta, laiffa buhdama un newih-
schodama strahdaht, no teem fo pelnitu, woi
arri patte mahnutizziga tà teifteem paredscheem,
burweem, un sawatneekeem tizzejahs un bija pa-
dewusees, gribbedama teem, kas to netihfschi ap-
kaitinaja, jeb tai fo leedse, wissadu launumu
padarriht. Un, kad usluhfojam tohs teefas-
kungs un teefneschus, kas tai spaidus un fahr-
tu nospreede, tad wiffi gudri tudal noprattih,
ka schee wehl ne bija tà apgaismoti un apskaidro-
ti, kâ taggad paldeews Deewam muhsu zeenigi
teefaskungi un arri teefneschi irr, un kâ tee woi
naw spehjuschi tohs neprahtigos un apmahnitus
zittadi apineerinah, kâ tà darridami, ka schee
gribbeja, woi noprattuschi ka ta apgausta bahba.

blehnu un ugguns = grehku deht bija ar ugguni
sohdama, woi tumsehôs laifôs dsihwodami arri
paschi gan mahnutizzigi bijuschi. Tam mahzi-
tajam kas tai atrastâ teefas = grahmata teef min-
nehts, buhtu gan krittis, tohs apmahnitus lau-
dis no mahneem atgreest; bet woi tee kas aplam
ween neekeem un pesteleem tizzeja, gan buhtu
pateefigahm mahzibahm tizzejuschi? — — Ap-
dohmajuschi un labbi wehrâ-liffuschi scho taggad
isteiftu preeksch = mahzibu, lassat nu paschi to
teefas = grahmatu, jeb protokolli, fo neapniz-
zis zitteem par mahzibu ittin ustizzigi esnu no
Wahzu = wezzas wallodas juhfu wallodâ pahr-
zehlis jeb pahrtulfojis:

„1680tâ g a b d â,

2trâ Zuhli deenâ —

Irr, Piltenes Pilsteesas preekschâ, Kriminal-
teesa noturreta pahr to wezzu Maddalu
Ruschkeni.

Tas gohbigis Muiskungs Zahnis Lehman's
tenzina, Zeenigas Mahtes Praesidentenes Wahr-
dâ, us *) wisseem Zeenigeem Zeenigeem Teefas-
kungeem, ka Tee irr atgahjuschi, un stahdija 9
Gandejus (Suhdsetajus) Preeksch, kas gau-
schahs pretti to wezzu Ruschkeni, luhds lai Win-
nus klaufa.

(Zurplikam wairak.)

N a h w e s p e e m i n n a.

Zaur ta nahwes engela rohku irr Deews, tas
wissgudrais tehws, to gohbigu un rahnu jaune-
kli Theodor Eichwald, muhsu zeen. Grees-
ses mahzitaja wezzaku dehtu, pehz ihfas flimmi-
bas tai 25tâ Nowembera p. g. pee few us labba-
ku dsihwofchanu noaizinjais. Gauschu schehlu-
mu tee dahrgi wezzaki par to agru mirschanu fa-
wa mihla behrna juht, ka ta jauka zerriba, fo
us to turreja, ar winnu kappâ frittuft. Za nah-
we irr scho jaunekli, paschâ kohschâ pawaffarâ
winna dsihwibas nehmuft, kas kâ isplauzis see-
dinsch dauds frahschnus anglus sohlja, jo
winsch ne ween dauds gudras un derrigas sinna-
schanas, bet lusti un weeglu galwu us mahzi-

*) Protokoll stahw: Regen (gegen).

fchanas turredams, jau latinisku un greekisku
 wallodas un rakstu fapraschanâ pareisi eeneh-
 mees bija, kâ stary daudseem jaunekleem tas tei-
 zamu slawu pelnija. Darbigš fawâ mahzibâ
 buhdams, pee kurras deenu un nakti speedehs,
 drihs to buhtu beidsis, un tad fawam mihlam
 tehnam pee mahzifchanas paligâ nahzis. Wet
 nu — schi falda zerriba irr wihtusi un subdusi!
 Mehs, kas winnu pasinnam, lihds ar teem dahr-
 geem wezakeem to lohiti noscheshlojam un no firds
 nopubhdamees, par fawu un winna wezaku
 prahtu apmeerinafchanu, fakkam: Deewa meers
 lai irr pahr winna truhdeem, un lai tas pehz
 pilnibas dsihdamees gars to atrohn tur stary
 teem engeleem debbes gaischumâ, ko scheitan ar
 dauds darboschanahm neapnizzigi mekleja.

Sirds fahp pee schkirschanas,
 Deews, mahzi muhs to pazeeft;
 Scheit daschas affaras,
 Ko mehs ne spehjam nogreest:
 Wet swehti miterufchi,
 Tur muhscham preekâ buhs;
 Lai schodeen nahf ta nahw,
 Muhs' gars tad pee teem klufs.

M. B.

M e h n e s.

1.

Kâ laipni smihdina
 Pilns mehnes walfarâ,
 Ko tur ais meschina.
 Ceraugu gohdibâ.

2.

Un winna spohschumâ
 Spihd meers un mihliba;
 Muhs faldi midfina,
 Pehz darbeem, meedfina.

3.

Ta ihsta gudriba
 Ne brohsahs waidfina,
 Ecksch kluffas firds ta miht,
 Un wahrdoš, darbdoš, spihd.

4.

Un faules-starrini
 Utspihd eeksch mehnesi; —
 Wet kapehz? — jo bes ta
 To segtu tumfiba.

5.

Lapat bes tikkuma,
 Dekur spihd gudriba;
 Lai mahzohs gudribu,
 Wet til zaur tikkumu.

L.....L.

Teesas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c.,
 tohp no Talsines pagasta teesas wiffi parradu deweji
 ta no pehrfona nosperta Bogga muifchas fainneeka
 Garseneeku Jehkaba, par kurrea mantu konkurse zaur
 schihs deenas spreedumu spreesta, schi faaizinati, pee
 faudeschanas sawas teesas eeksch 2 mehnescheem, proh-
 ti lihds 26ta Bewrara mehnescha 1832, kas par to
 weenigu un isfshedsamu terminu irr nolikta, ar sawahr-
 prassifchanahm un parahdischanahm scheid atnahkt un
 wehrâ nemt, kas taps wehl nospreestš.

Talsines pagasta teesas 28ta Dezembera 1832. 2
 (S. W.) ††† Pohpes Jahu, pagasta wezzakais,
 tahs krusas apleezina.

(Nr. 409.) Wilbe, pagasta teesas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c.,
 tohp wiffi tee, kurreem kahdas taisnas prassifchanas
 pee teem juhrmallas fainneekem Bultu Pehtera, Kal-
 nu Jndrika un Kulinu Didrika, par kurrea mantahnt,
 dehl inventariuma truhkuma un zitteem parradeem
 konkursis noliktš, aizinati, diwju mehneschu staryâ no
 appalschraftstitas deenas scheid peeteektees.

Pohpes pagasta teesa 2tra Janwara 1832. 2
 (S. W.) ††† Zeple Anfs, pagasta wezzakais.
 (Nr. 6.) S. Schnee, pagasta teesas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 1c. 1c. 1c.,
 tohp no leelas Salwes pagasta teesas wiffi tee, kam
 taisnas prassifchanas pee tahm atlikkuschahm man-
 tahnt ta nomirruscha leelas Salwes fainneeka Dum-
 panu jaunu Jahna buhtu, par kurrea parradu zaur
 schihs teesas spreedumu konkursis noliktš, aizina-
 ti, lai, pee faudeschanas sawas teesas lihds 5ta
 Bewrara 1832 pee schihs teesas peeteizahs un to tah-
 laku spreedumu fagaiba.

Leelas Salwes pagasta teesa tanni 5ta Dezem-
 bera 1831. I

(S. W.) ††† Brakschanu Johrgis, pagasta
 wezzakais.

(Nr. 38.) Ernst Grosset, pagasta teesas ffrih-
 weris.

No Kalnazeemas pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji, kam pee tahs nelaika Kalnazeemas fainneeka Dhdinu Zurra atstahkas mantas kahbas taisnas parradu praffifchanas buhtu, usaizinati, lai, tshetru neddelu starpâ, wifswehlaki lihbs to 13tu Wevrara f. g. ar flaidrahm parahdischanahm schein peeteizahs, jo wehlaki, kâ schi noliktâ terminâ ne weens tapš pee-nemts un klaufihts.

Kalnazeemas pagasta teefa 11tâ Janwara 1832. 3
 † † † Aufs Wihling, peefehdetais.
 (Nr. 16.) Nott, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubdinafchanaš.

Kab tee laulati draugi Busch, Sakalowski un Harger us schejenajahm mohdereschahanahm nandu parradâ palikkufchi, arri iſeedami par deldeſchannu sawu parradu kihlus atstahjuſchi — tad tee paſchi, kad winnu dſihwofchanaš weeta naw ſinnama, zaur ſcho tohp uš-faukti, ceſſch to ſtarpu no tſchetrahm neddelahm no ſchahš deenas teefſcham ſchê preekſchâ nahkt, un ſawus parradus atmaſahkt; jo zittadi tahš kihlam dohtas leetas pee tahš ſchejenajas pagasta teefas us uhtropi pahrdohkas tapš.

Salkas muifſchâ waldischana, tanni 4tâ Janwara 1832. 2

Pee ſchahš muifſchâ no Zahneem ſcha gabba diwi labbi krohgi us Schaggares leelzektu, un weens krohgš, itt klahk pee labbahm malldamahm wehja-dſirnahm, us Dohbeles zektu, us renti, arri diwi mohdereschanaš us naudas nohm u dabbutjami. Kam tiht tohs us-nemt, lai pee laika pee ſchahš muifſchâ waldischanaš peeteizahš.

Salkas muifſchâ, 4tâ Janwara 1832. 2

Tee pee Franke-Seffawas dſimtu-muifſchâš, ne tah-ku no Zelgawas, pee Langerwaltes (lohpumuifſchâš) peederrigi 3 krohgi, taš Rubbinu, Schedinu un Zibbul-krohgš, no Zahneem 1832 us renti iſdohdami irraid; kaš winnus gribb usnemt, lai driht Franke-Seffawas muifſchâ peeteizahš. 2

Taš pee Krohna Lipſtumuiſchâš peederrigš Kaulu-krohgš us leelzektu no Talfenes us Zelgawu, kâ arri tee tai paſchai muifſchâi peederrigi flauzami lohpi no Zahneem 1832 us renti un us mohdereschannu ir us wairak gaddeem iſdohdami irraid. Plaschaku ſinnu warr dabbut pee Krohna-Lipſtu muifſchâš waldischanaš. 1

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgê tanni 18tâ Janwara 1832.

	Sudraba naudâ. Rb. Rp.		Sudraba naudâ. Rb. Rp.
3 rubli 70½ Kap. papihru naudas gelbeja	I —	I pohdš kannepu tappe maſſahš ar	I —
5 — papihru naudas	I 34	I — linnu labbakas ſurtes — —	I 75
I jaunš dahlberis	I 30	I — — ſiktakas ſurtes — —	I 50
I puhš rudſu tappe maſſahš ar	I 20	I — tabaka	— 70
I — kweeſchu	2 30	I — dſeſes	— 60
I — meeſchu	— 95	I — ſweeſta	2 —
I — meeſchu = putrainu — —	I 50	I muzzâ ſilku, preeſchu muzzâ — —	4 75
I — auſu	— 70	I — — wiſkſchnu muzzâ — —	5 —
I — kweeſchu = miltu — —	2 70	I — ſarkanaš ſahlš	6 25
I — bihdeletu rudſu = miltu — —	I 60	I — rupjas leddainas ſahlš — —	5 25
I — rupju rudſu = miltu — —	I 20	I — rupjas haltas ſahlš — —	4 50
I — ſirnu	I 25	I — ſmalkas ſahlš	3 70
I — linnu = ſehklas	I 75	50 grafchi irr warra jeb papihres rubliš un	
I — kannepu = ſehklas	I —	warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenâ	
I — kimmeru	2 —	maſſâ.	

Si zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.